COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 24.6.2013
COM(2013) 438 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE CONSILIU

de evaluare a progreselor comunicate de Italia Comisiei și Consiliului cu privire la recuperarea taxei suplimentare datorate de producătorii de lapte pentru perioada 1995/1996-2001/2002

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE CONSILIU

de evaluare a progreselor comunicate de Italia Comisiei şi Consiliului cu privire la recuperarea taxei suplimentare datorate de producătorii de lapte pentru perioada 1995/1996-2001/2002

(în conformitate cu articolul 3 din Decizia nr. 2003/530/CE a Consiliului)

Prezentul raport de evaluare este întocmit în conformitate cu articolul 3 din Decizia nr. 2003/530/CE a Consiliului din 16 iulie 2003 privind compatibilitatea cu piaţa comună a unui ajutor pe care Republica Italiană intenţionează să îl acorde producătorilor săi de lapte, conform căreia autorităţile italiene competente trebuie să raporteze anual Consiliului şi Comisiei progresele înregistrate în recuperarea sumelor datorate de producători ca urmare a taxei suplimentare pentru perioada 1995/1996-2001/2002. Prezentul raport prezintă evaluarea de către Comisie a progreselor raportate de autorităţile italiene, pentru anul 2011, atât în ceea ce priveşte recuperarea creanţelor reglementate de Decizia nr. 2003/530/CE a Consiliului, cât şi recuperarea creanţelor care nu sunt reglementate de decizia menţionată.

În temeiul articolului 1 din respectiva decizie, ajutorul constând în acţiunea Republicii Italiene de a plăti ea însăşi Uniunii sumele datorate de producătorii de lapte ca urmare a taxei suplimentare pe lapte pentru perioada 1995/1996-2001/2002 şi de a permite producătorilor respectivi să îşi achite datoriile în rate eşalonate pe un număr de ani, fără dobândă, este considerat în mod excepţional compatibil cu piaţa comună, cu condiţia ca:

– producătorii să îşi achite integral datoriile prin rate anuale egale, iar

– perioada de achitare să fie de cel mult 14 ani, începând de la 1 ianuarie 2004.

În temeiul articolului 2 din decizie, ajutorul se acordă cu condiţia ca Italia să declare la FEOGA cuantumul total al taxei suplimentare pentru perioadele vizate şi să deducă datoria restantă în trei rate anuale egale din cheltuielile finanţate de FEOGA pentru lunile noiembrie 2003, noiembrie 2004 şi, respectiv, noiembrie 2005.

Italia a declarat în mod corespunzător, printr-o scrisoare datată 26 august 2003, cuantumul total al taxei suplimentare pentru perioadele vizate.

Sumele reprezentând datoria restantă au fost deduse corespunzător din cheltuielile finanţate de FEOGA pentru lunile noiembrie 2003, noiembrie 2004 şi noiembrie 2005.

Articolul 3 din decizie impune autorităţilor italiene competente să raporteze anual Consiliului şi Comisiei progresele înregistrate în ceea ce priveşte recuperarea sumelor datorate de producători ca urmare a taxei suplimentare pentru perioada ce include anii de comercializare 1995/1996-2001/2002.

Autoritățile italiene au prezentat Comisiei cel de-al optulea raport în temeiul dispoziției menționate, printr-o scrisoare din partea AGEA, datată 5 noiembrie 2012, referitoare la plata ratei corespunzătoare anului 2011.

Plata taxei prin sistemul ratelor din 2003

Din totalul declarat de 22 893 de producători care datorează în prezent taxe pentru cele șapte perioade vizate de decizia Consiliului, dar care au obținut de la tribunalele naționale suspendarea plăților până la hotărârile definitive, 15 431 au optat pentru sistemul de plată în rate. Opțiunea pentru sistemul de plată în rate implică retragerea oricărui litigiu aflat pe rol. În plus, neplata oricăreia dintre ratele anuale atrage excluderea din sistem și, prin urmare, îi expune pe producători la executarea întregii sume datorate plus dobânda aferentă.

În 2004, înainte de plata primei rate, cei 15 431 de producători participanți datorau, în total, aproximativ 345 de milioane EUR, reprezentând aproximativ un sfert din valoarea totală a taxelor restante la nivelul producătorilor. Rezultă deci că au optat pentru plata în rate în special producătorii cu livrările excedentare cele mai mici. Dimpotrivă, producătorii cu livrări excedentare mai importante (aproximativ 8 000 de producători cărora li s-au facturat taxe neplătite în valoare totală de circa 1 miliard EUR pentru cele șapte perioade în cauză) au preferat să nu participe la sistemul de plată în rate. Trebuie totuși menționat că, în 2011, autoritățile italiene au primit încă 53 de cereri pentru efectuarea plăților în rate, care corespund unei datorii de aproximativ 1,2 milioane EUR.

Cea de-a opta rată trebuia plătită înainte de 31 decembrie 2011 de către 11 296 de producători și se ridica la un total de 24 339 082,69 EUR. Verificările efectuate de autoritățile italiene arată că, în 2011, 11 153 de producători și-au plătit corect ratele totalizând 23 919 444,43 EUR. Prin urmare, 98 % dintre producători au plătit 98,3 % din taxe la timp în cadrul celei de-a opta rate. În cazul ratelor anterioare – prima, a doua, a treia, a patra, a cincea, a șasea și a șaptea – s-au plătit la timp 99,6 %, 97,9 %, 99,5 %, 99,7 %, 96,4 %, 96,2 %, respectiv 90,5 % din sumele datorate. Așadar, cuantumul total al taxelor recuperate în cadrul primelor opt rate este de circa 200 de milioane EUR (aproximativ 98 % din cuantumul total datorat).

Deși aceste niveluri indică, fără îndoială, un angajament al producătorilor participanți de a-și îndeplini obligațiile, Comisia consideră că modul în care autoritățile au urmărit cazurile în care plata nu s-a înregistrat la timp reprezintă o indicație importantă cu privire la nivelul de angajament al autorităților de a asigura respectarea condițiilor sistemului și, în final, recuperarea integrală a taxei datorate.

În ceea ce privește a opta rată, nu există informații referitoare la plățile celor 143 de producători rămași, în cuantum de 419 638,26 EUR.

La sfârșitul anului 2010, în cadrul celei de-a șaptea perioade de plată a ratelor, 604 producători nu își plătiseră încă ratele, în cuantum de 2 291 279,38 EUR. Potrivit informațiilor primite de la autoritățile italiene, toate aceste cazuri au fost notificate de autoritățile centrale autorităților regionale competente, pentru ca acestea să impună plata întregii sume datorate, cu dobândă, în afara sistemului de plată în rate.

S-a dovedit ulterior că, din cei 604 producători despre care se crezuse inițial că nu au plătit, doar 59 nu efectuaseră, de fapt, plățile. Această situație a dus la revocarea posibilității de a plăti în rate în cazul producătorilor care nu au plătit și la lansarea procedurilor de recuperare prin executare silită.

Exploatații pentru care s-a revocat posibilitatea de plată în rate

La opt ani de la lansarea, în 2003, a sistemului de plată în rate, dreptul de a plăti în rate a fost revocat pentru un total de 457 exploatații, pentru o creanță totală împărțită în rate de 17 304 432,75 EUR, din care se plătiseră în rate 3 928 355,38 EUR înainte de revocarea acestui drept.

După revocare s-au recuperat 1 936 037,85 EUR, ceea ce înseamnă că valoarea totală a creanțelor restante ale celor 307 exploatații rămase este de 11 460 765,30 EUR.

Cifrele arată că diligența de care a dat dovadă administrația italiană în colectarea taxei respective este departe de a fi satisfăcătoare. În plus, producătorii de lapte au trebuit să renunțe la acțiunile în justiție în fața instanțelor italiene pentru a avea dreptul să participe la sistemul de plată în rate. Având în vedere acest fapt, nerecuperarea pare să nu fie un rezultat al duratei finale a unei acțiuni în justiție, ci s-ar putea datora mai degrabă incapacității administrației italiene de a recupera sumele în cauză.

Implicații la nivelul ajutoarelor de stat

La 11 ianuarie 2012, Comisia a decis să demareze procedura oficială de investigare[1], în conformitate cu articolul 4 alineatul (4) din Regulamentul (CE) nr. 659/1999 al Consiliului de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE[2], în ceea ce privește decretul italian de lege nr. 225 din 29 decembrie 2010, transformat cu modificări în Legea nr. 10 din 26 februarie 2011, prin care s-a amânat termenul de plată a taxelor pentru anii de comercializare 1995/1996-2001/2002 (datorate în principiu la 31 decembrie 2010, în conformitate cu sistemul din anul 2003 aprobat prin Decizia nr. 2003/530/CE a Consiliului) până la data de 30 iunie 2011 (a se vedea articolul 2 alineatul 12-duodecies). Această amânare este o presupusă utilizare abuzivă a ajutorului autorizat de Consiliu în conformitate cu articolul 1 prima liniuță din Decizia nr. 2003/530/CE a Consiliului, conform căreia ratele se plătesc anual și, prin urmare, constituie un nou ajutor de stat, ilegal în sensul articolului 1 litera (f) din Regulamentul (CE) nr. 659/1999 al Consiliului.

Taxe datorate necuprinse în sistemul de plată în rate din 2003 și nici în sistemul de rambursare a taxelor din 2009

S-a menționat deja participarea relativ redusă la sistemul de plată în rate din 2003 și la sistemul de rambursare a taxelor din 2009 (cu o rată a dobânzii egală cu rata de referință a Uniunii majorată cu câteva puncte procentuale) dacă se ține cont de suma a cărei recuperare este în cauză. Suma totală a taxelor incluse în sistemele din 2003 și 2009 reprezintă 432 de milioane EUR, în timp ce aproximativ trei sferturi din cuantumul total restant al taxelor

[1] JO C 37, 10.2.2012, p. 30.
[2] JO L 83, 27.3.1999, p. 1.

neplătite pentru perioada 1995/1996-2008/2009 (corespunzând unei sume de 1,831 de miliarde EUR) nu au fost cuprinse în sistemele de plată în rate. Cea mai mare parte a taxelor care nu sunt cuprinse în sistemele din 2003 și 2009 face în schimb obiectul unor contestații în instanțele din Italia. Taxa totală colectată în afara sistemelor de plată în rate se ridică până în prezent la 205 milioane EUR (din totalul de taxe datorate de 1,831 de miliarde EUR).

În precedentele rapoarte de evaluare înaintate Consiliului, Comisia a exprimat opinia că rapoartele anuale prezentate de Italia ar trebui să descrie în mod specific situația litigiilor aflate pe rol în privința celor șapte perioade în cauză și să ofere detalii care să confirme efectuarea plății de către producătorii ale căror contestații la plată au fost respinse. În absența unor astfel de informații, Comisia nu este în măsură să monitorizeze corespunzător progresele înregistrate în colectarea acelei părți din taxe care nu este cuprinsă în sistemul de plată în rate.

Comisia a apreciat informațiile cuprinse în raportul autorităților italiene referitor la a opta rată în ceea ce privește situația generală actuală a taxelor.

Cifrele furnizate de administrația italiană arată că progresele înregistrate în colectarea taxelor aplicabile au fost totuși nesemnificative. În fapt, valoarea taxelor care au fost contestate, dar confirmate de instanța judecătorească sau pentru care cauzele sunt pe rol, dar nu au fost emise ordine de suspendare reprezintă aproximativ 764 milioane EUR. Din aceste sume executorii s-au colectat efectiv aproximativ 81 de milioane EUR, iar suma rămasă de recuperat este de 683 de milioane EUR. Pentru perioada vizată de decizia Consiliului, se poate observa că s-a colectat efectiv circa 11 % din sumele solicitate care sunt, în prezent, executorii. Același procent este valabil și pentru întreaga perioadă 1995/1996-2008/2009.

Comisia regretă profund modul lent în care se colectează acea parte a taxelor care nu este inclusă în sistemul de plată în rate din 2003 și în sistemul de rambursare a taxei din 2009. Progresul lent se datorează atât duratei procedurilor judiciare, cât și duratei procesului de recuperare a sumelor după încheierea litigiilor (s-au colectat doar aproximativ 34 de milioane EUR din 372 de milioane EUR care au făcut obiectul unor proceduri judiciare încheiate cu succes). Mai mult decât atât, cifrele reprezentând taxele colectate care nu au fost niciodată contestate și care sunt deci imediat recuperabile arată că procesul efectiv de colectare este deficitar (pentru perioada de cote de lapte 1995/1996-2001/2002 au rămas de colectat taxe în valoare de aproximativ 25 de milioane EUR dintr-un total de 76 de milioane EUR care nu au fost niciodată contestate, prin urmare, taxele necolectate sunt deja restante de peste 10 ani). Având în vedere că aparent nu se înregistrează niciun progres semnificativ în acest sens, se ridică în mod automat problema neglijenței în îndeplinirea obligațiilor.

Comisia a continuat și continuă să urmărească îndeaproape procesul de recuperare din Italia, mai ales în ceea ce privește recuperarea taxelor care nu sunt cuprinse în sistemul de plată în rate. De mai multe ori, serviciile Comisiei au transmis autorităților italiene observații (inclusiv remarci negative) și au solicitat informații detaliate referitoare la diferite aspecte legate de recuperarea taxelor pentru lapte și la atitudinea administrației italiene față de procesele aflate pe rol în fața instanțelor din Italia.

Concluzie

Comisia consideră că progresul înregistrat de autoritățile italiene în recuperarea sumelor datorate de producătorii care au optat pentru sistemul de plată în rate, aprobat de Consiliu în 2003 pentru perioadele dintre 1995/1996 și 2001/2002, evidențiază o gestionare corespunzătoare a sistemului.

În ceea ce privește taxele care nu au fost cuprinse în sistemele de plată în rate și a căror contestare se judecă în instanțele italiene, Comisia și-a exprimat deja, în rapoartele de evaluare prezentate Consiliului în 2010, 2011 și 2012, nemulțumirea față de ritmul extrem de lent al recuperării taxelor pentru depășirea cotei de lapte și consideră că recuperarea taxelor trebuie îmbunătățită semnificativ.

Informațiile furnizate de autoritățile italiene în raportul lor referitor la cea de-a opta rată arată că – în pofida unor ameliorări – nu se observă evoluții majore în privința colectării taxelor necuprinse în sistemele de plată în rate, iar în acest caz eficacitatea dreptului UE este departe de a fi asigurată, având în vedere sumele mari de taxe care au rămas neplătite o perioadă atât de îndelungată.